

Súd: Okresný súd Liptovský Mikuláš
Spisová značka: 1P/31/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5617200959
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 08. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Podhorcová
ECLI: ECLI:SK:OSLM:2017:5617200959.4

Uznesenie

Okresný súd Liptovský Mikuláš v právnej veci starostlivosti súdu o maloletú K. W., nar. XX. X. XXXX, bytom pri matke, zastúpenej kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš, sídlom M. M. Hodžu 30, 031 01 Liptovský Mikuláš, IČO: 30 794 536, dieťa rodičov: matky S.. B. W., nar. XX. X. XXXX, trvale bytom W. W. XXXX/X, T. B., zastúpenej advokátom JUDr. Jiřím Martausom, so sídlom v Liptovskom Mikuláši, ul. 1. mája 113/19, a advokátkou JUDr. Evou Dorociakovou, so sídlom Belopotockého 720/2, Liptovský Mikuláš, a otca K. W., nar. XX. X. XXXX, trvale bytom W. W. XXXX/X, T. B., zastúpeného advokátom JUDr. Jaroslavom Kiapešom, so sídlom Štúrova 4330/31, Liptovský Mikuláš, v konaní o návrhu matky na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností, o návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia, takto

rozhodol:

Súd nariaďuje neodkladné opatrenie :

I. Maloletá K. W., nar. XX. X. XXXX, s a z v e r u j e do osobnej starostlivosti matky.

II. Súd návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia vo zvyšnej časti z a m i e t a.

III. Neodkladné opatrenie trvá do právoplatného skončenia konania vo veci samej, vedeného na Okresnom súde Liptovský Mikuláš pod sp. zn. 1P/31/2017.

odôvodnenie:

1. Navrhovateľka, matka maloletej, podala na Okresný súd Liptovský Mikuláš dňa 8. 2. 2017 návrh na začatie konania o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností, ktorým žiada, aby súd po vykonanom dokazovaní vydal rozsudok, ktorým zverí maloletú K. W., nar. XX. X. XXXX, do osobnej starostlivosti matky, a otca zaviazá prispievať na výživu maloletej sumou 200,- eur mesačne od dňa podania návrhu. Súčasne matka podala návrh na nariadenie neodkladného opatrenia podľa § 366 Civilného mimosporového poriadku, ktorým navrhla, aby súd otca zaviazal prispievať na výživu maloletého dieťaťa v nevyhnutnej miere sumou 50,- eur mesačne. Svoj návrh odôvodnila tým, že s otcom maloletého dieťaťa sú manželmi, maloletá K. sa im narodila ešte pred uzavretím manželstva. Dňa 27. 12. 2016 otec ich spoločnú domácnosť opustil. V súčasnosti sa zdržiava na neznámom mieste, údajne v Spojených štátoch amerických. O maloletú sa stará výlučne sama, otec neprispieva na jej výživu. Otec je jediným spoločníkom a konateľom obchodnej spoločnosti P. O. s. r. o., so sídlom W. W.I. XXXX/X, T. B., IČO: XX XXX XXX.

2. Na základe návrhu matky zo dňa 7. 2. 2017 súd uznesením sp. zn. 1P/31/2017 zo dňa 6. 3. 2017 nariadil neodkladné opatrenie, ktorým dočasne otcovi uložil povinnosť prispievať na výživu maloletej dcéry v nevyhnutnej miere vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa sumou 27,13 eur mesačne. Predmetné rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 20. 4. 2017.

3. Dňa 17. 7. 2017 doručila matka maloletej súdu návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým sa domáha, aby súd dočasne, do právoplatného skončenia konania vo veci samej, zveril maloletú K. do jej osobnej starostlivosti a určil, že otec nie je oprávnený stykať sa a kontaktovať maloletú K. akýmkoľvek spôsobom. Svoj návrh odôvodnila tým, že na tunajší súd podala aj návrh na rozvod manželstva a úpravu pomerov manželov k maloletemu dieťaťu na čas po rozvode. Konanie sa vedie pod sp. zn. 1P/4/2017. V súčasnosti sa otec maloletej naďalej zdržuje na neznámom mieste, pravdepodobne v Spojených štátoch amerických. Maloletú kontaktuje len telefonicky. Matka ďalej uviedla, že maloletá K. veľmi ťažko znáša celú situáciu vo vzťahu k náhlemu odchodu otca do zahraničia. U maloletej sa začali prejavovať stavy úzkosti, smútku i náhleho hnevu. Z toho dôvodu musela s maloletou dcérou absolvovať návštevu detského psychológa, ktorý nariadil, aby matka na určitý čas eliminovala vzájomnú komunikáciu otca s maloletou s ohľadom na jej psychický stav. Otec matke so starostlivosťou o maloletú nijakým spôsobom nepomáha, starostlivosť zabezpečuje výlučne sama. V septembri 2017 maloletá nastúpi do prvého ročníka základnej školy. Na základe údajov dostupných na webovej stránke Ministerstva vnútra SR matka zistila, že na otca maloletej bol vydaný príkaz na zatknutie podľa § 73 Trestného poriadku. V dôsledku toho má zato, že návrat otca do Slovenskej republiky je v najbližšej dobe nepravdepodobný. Matka vo svojom návrhu zároveň vyjadrila nesúhlas s tým, aby otec maloletej vycestoval s maloletou mimo územia Slovenskej republiky, a to z dôvodu obavy návratu maloletej. S poukazom na súčasný psychický stav maloletej a odporúčania detského psychológa matka navrhla, aby súd neodkladným opatrením obmedzil styk a kontakt otca s maloletou dcérou.

4. Podľa § 360 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“), neodkladné opatrenie možno nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu.

5. Podľa § 2 ods. 1 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

6. Podľa § 324 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

7. Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

8. Podľa § 325 ods. 2 písm. d) a g) CSP, neodkladným opatrením možno strane uložiť najmä, aby niečo vykonala, niečoho sa zdržala alebo niečo znášala, písomne, telefonicky, elektronickou komunikáciou alebo inými prostriedkami úplne alebo čiastočne nekontaktovala osobu, ktorej telesná integrita alebo duševná integrita môže byť takým konaním ohrozená.

9. Podľa § 326 ods. 1 a 2 CSP, v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach žaloby podľa § 132 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2015/160/20160701>> uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha. K návrhu musí navrhovateľ pripojiť listiny, na ktoré sa odvoláva.

10. Podľa § 328 ods. 1 CSP, ak súd nepostupoval podľa § 327 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2015/160/20160701>>, nariadi neodkladné opatrenie, ak sú splnené podmienky podľa § 325 ods. 1 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2015/160/20160701>>, inak návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietne.

11. Podľa § 329 ods. 1 prvá veta, ods. 2 CSP, súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez vylúčenia a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania. Pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

12. Podľa § 330 ods. 1 a 2 CSP, súd môže určiť, že neodkladné opatrenie bude trvať len po určený čas. Ak to povaha veci pripúšťa, súd môže nariadiť neodkladné opatrenie, ktorého obsah by bol totožný s výrokom vo veci samej.

13. Podľa čl. 5 základných zásad zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej len „ZR“), záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä

- a) úroveň starostlivosti o dieťa,
- b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava,
- c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa,
- d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa,
- e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou,
- f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa,
- g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny,
- h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami,
- i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

14. Podľa § 25 ods. 3 ZR, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd obmedzí styk maloletého dieťaťa s rodičom alebo zakáže styk maloletého dieťaťa s rodičom, ak nie je možné zabezpečiť záujem maloletého dieťaťa obmedzením styku maloletého dieťaťa s rodičom.

15. Podľa § 28 ods. 2 ZR, rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa.

16. Podľa § 36 ods. 1 ZR, rodičia mal. dieťaťa, ktorí spolu nežijú môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí ktorému z rodičov zverí mal. dieťa do osobnej starostlivosti. Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

17. Podľa § 38 ods. 1 ZR, ak niektorému z rodičov bráni vo výkone jeho rodičovských práv a povinností závažná prekážka a ak je to v záujme maloletého dieťaťa, súd môže pozastaviť výkon rodičovských práv a povinností.

18. Podľa § 38 ods. 1 ZR, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd rodičom obmedzí výkon ich rodičovských práv, ak

- a) žijú trvalo neusporiadaným spôsobom života,
- b) svoje povinnosti vyplývajúce z rodičovských práv a povinností nevykonávajú vôbec, alebo
- c) nezabezpečujú výchovu maloletého dieťaťa.

19. Civilný mimosporový poriadok ako osobitný, teda špeciálny právny predpis (lex specialis) v § 360 a nasl. obsahuje len niektoré ustanovenia o neodkladných opatreniach - vo veciach ochrany maloletého, vo veciach výživného, vo veciach osobnej starostlivosti o maloletého a o povolení súdu na výkon oprávnenia vo veci starostlivosti o maloletých. V zmysle § 329 ods. 2 CSP je pre neodkladné opatrenie rozhodujúci stav v čase vydania tohto uznesenia. Ku dňu podania návrhu a ku dňu vydania tohto uznesenia sa maloleté dieťa nachádza v dispozičnej sfére matky, t. j. matka má maloletú pri sebe. Vzhľadom na uvedené súd pri rozhodnutí o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia vychádzal zo všeobecného právneho predpisu, ktorým je Civilný sporový poriadok (lex generalis). Tento v § 325 ods. 2 demonštratívne uvádza niektoré príklady neodkladných opatrení, ktoré môže súd nariadiť.

20. Vyššie citovanými zákonnými ustanoveniami je možné rýchlo a pružne riešiť situáciu, ktorá vyžaduje okamžitý zásah súdu. Pre nariadenie neodkladného opatrenia je nevyhnutná potreba bezodkladnej úpravy pomerov účastníkov. Posúdenie, či a kedy je takáto potreba daná, je ponechaná na úvahe súdu. Okrem toho je základným zákonným predpokladom nariadenia neodkladného opatrenia aj hodnoverným spôsobom osvedčiť dôvodnosť a trvanie uplatneného nároku, ktorému sa má súdom poskytnúť neodkladná ochrana. Neodkladné opatrenie si teda vyžaduje naliehavosť takéhoto opatrenia, osvedčenie danosti práva a nevyhnutnosť potreby takejto úpravy. Vzhľadom na účel a podstatu neodkladného opatrenia je rozsah dokazovania, na rozdiel od konania vo veci samej, značne zúžený. Povinnosť tvrdenia, dôkazná povinnosť a dôkazné bremeno v konaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia spočívajú najmä v povinnosti aspoň osvedčiť tvrdené skutočnosti. Táto povinnosť zaťažuje výlučne navrhovateľa.

21. Z úradnej činnosti súd zistil, že na tunajšom súde sa vedie konanie sp. zn. 1P/4/2017 o rozvod manželstva navrhovateľky S. B. W., nar. XX. X. XXXX, a manžela navrhovateľky K. W., nar. XX. X. XXXX, a o úprave pomerov manželov k maloletej K. W., nar. XX. X. XXXX, na čas po rozvode. Predmetom konania sp. zn. 1P/31/2017 vo veci samej je úprava výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej K. W., nar. XX. X. XXXX. Doposiaľ v tomto konaní bola otcovi neodkladným opatrením uložená len povinnosť prispievať na výživu maloletej K., a to v nevyhnutnej miere vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrované nepľnoleté dieťa. V konaní vo veciach starostlivosti o maloleté deti je účelom neodkladného opatrenia v prvom rade ochrana maloletých. Na základe vykonaného dokazovania, v rozsahu nevyhnutne potrebnom pre rozhodnutie o neodkladnom opatrení, súd dospel k záveru, že sú splnené zákonné predpoklady pre jeho nariadenie v časti o zverení maloletej do osobnej starostlivosti matky. Pri rozhodovaní súd prihliadal na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho zdravie, citové väzby, vývinové potreby i stabilitu výchovného prostredia. Nakoľko sa v čase rozhodovania súdu maloletá nachádza vo faktickej starostlivosti matky, ktorá sa o ňu riadne stará, rešpektujúc citové väzby a vývinové potreby maloletej, nariadil súd neodkladné opatrenie, ktorým dočasne, do rozhodnutia o úprave výkonu rodičovských práv a povinností vo veci samej, zveril maloletú K. W. do jej osobnej starostlivosti.

22. Z obsahu spisového materiálu mal súd osvedčené, že v čase rozhodovania súdu sú rodičia maloletej manželka. Dňa 27. 12. 2016 otec maloletej opustil spoločnú domácnosť. Podľa tvrdení matky sa v súčasnosti zdržiava na neznámom mieste, pravdepodobne v Spojených štátoch amerických. Z verejne dostupných údajov zverejnených na webovej stránke Ministerstva vnútra Slovenskej republiky súd zistil, že po otcovi maloletej, K. W., nar. XX. X. XXXX, bolo dňa 19. 1. 2017 vyhlásené pátranie. Na menovaného je vydaný príkaz na zatknutie podľa § 73 Trestného poriadku. Z vyjadrenia matky vyplýva, že otec je v súčasnosti s maloletou len v telefonickom kontakte. Z potvrdenia psychologičky Centra pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie, Liptovský Mikuláš, PhDr. A. X., vyplýva, že v dôsledku náhleho odchodu otca do zahraničia utrpela maloletá vážnu emocionálnu traumatu. Tvrdenia matky, uvádzané v návrhu, o tom, že detský psychológ na určité obdobie odporučil eliminovať vzájomnú komunikáciu otca s maloletou dcérou, však z predloženého potvrdenia psychologičky nevyplývajú, a matka doposiaľ nepredložila žiadne iné odborné vyjadrenie psychológa alebo lekára, potvrdzujúce tieto jej konštatovania. Súd dáva do pozornosti, že maloleté dieťa má právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov, teda aj zo strany rodiča, s ktorým nežije v spoločnej domácnosti. Ak by z obsahu existujúcich dôkazov vyplývalo ohrozenie záujmov maloletej z hľadiska jej zdravia a vývoja, a to v dôsledku kontaktovania sa otca s ňou, súd by citlivo posudzoval mieru negatívneho dopadu takéhoto stavu a prijal by i primerané nevyhnutné opatrenia. V danom štádiu je však súd toho názoru, že matka v primeranej miere neosvedčila dôvodnosť a naliehavosť svojho návrhu na zamedzenie styku a kontaktu otca s maloletou dcérou v akejkoľvek forme. Styk či akýkoľvek kontakt oprávneného rodiča s maloletým dieťaťom musí byť v záujme maloletého dieťaťa, nesmie ohroziť zdravie, psychiku dieťaťa a nesmie byť pre samotné dieťa traumatizujúci. V danom prípade však nebolo preukázané, že by záujem, čo aj len na dočasnom obmedzení, resp. zákaze styku otca s dcérou, prevažoval nad záujmom zabezpečenia výkonu rodičovského práva a zároveň povinnosti oprávneného rodiča, v danom prípade otca, podieľať sa na výchove maloletej, pričom súd zdôrazňuje, že čo aj len dočasné obmedzenie styku a kontaktu otca s maloletou dcérou je závažným zásahom do výkonu jeho rodičovských práv, a súčasne aj do práv dieťaťa na rodičovskú výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov, teda aj zo strany rodiča, s ktorým nežije v spoločnej domácnosti.

23. Záverom súd považuje za potrebné uviesť, že o návrhu matky na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností sa bude rozhodovať vo veci samej. Za tým účelom súd vykoná dokazovanie a následne po vyhodnotení všetkých dôkazov rozhodne najmä v súlade so záujmami maloletého dieťaťa. Po dokazovaní vo veci samej súd taktiež určí výživné v takej výške, ktorá bude zodpovedať odôvodneným potrebám dieťaťa a súčasne schopnostiam a možnostiam povinného.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa doručenia na Okresnom súde Liptovský Mikuláš (písomne v 3 vyhotoveniach). Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359, § 362 ods. 1 CSP).

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). (§363 CSP)

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní (§ 62 ods. 1, 2 CMP).